

TILSKIPUN RÁÐSINS

frá 30. nóvember 1989

um lágmarkskröfur varðandi öryggi og hollustu er starfsmenn nota tæki á vinnustöðum
(önnur sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE)

(89/655/EBE)

RÁÐ EVRÓPUBANDALAGANNA HEFUR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Efnahagsbandalags Evrópu, einkum 118. gr. a,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾, sem gerð var að höfðu samráði við ráðgjafarnefndina um öryggi, hollustuhætti og heilsuvernd á vinnustöðum,í samvinnu við Evrópuþingið ⁽²⁾,með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Í 118. gr. a í sáttmálanum er kveðið á um að ráðið skuli, með tilskipunum, samþykkja lágmarkskröfur til að stuðla að úrbótum, einkum á vinnuumhverfi, til að tryggja betur öryggi og heilsu starfsmanna.

Samkvæmt téðri grein ber að forðast í slíkum tilskipunum að setja stjórnunarlegar, fjárhagslegar og lagalegar skorður sem hindra myndu stofnun og þróun lítilla og meðalstórra fyrirtækja.

Í orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar um áætlun þá er varðar öryggi, hreinlæti og hollustuhætti á vinnustað ⁽⁴⁾ er kveðið á um samþykkt tilskipunar um notkun tækja á vinnustöðum.Ráðið tók, í ályktun sinni frá 21. desember 1987 um öryggi, hreinlæti og hollustuhætti á vinnustað ⁽⁵⁾, tillit til þeirra áforma framkvæmdastjórnarinnar að leggja í náninni framtíð fyrir ráðið lágmarkskröfur um skipulag er varðar öryggi og heilsu starfsmanna á vinnustöðum.

Til að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna er brýnt að farið sé að lágmarkskröfum þeim sem ætlað er að tryggja betur öryggi og hollustu við notkun tækja á vinnustöðum.

⁽¹⁾ Stjútíð. EB nr. C 114, 30. 4. 1988, bls. 3.
Stjútíð. EB nr. C 106, 26. 4. 1989, bls. 13 og
Stjútíð. EB nr. C 287, 15. 11. 1989, bls. 12.⁽²⁾ Stjútíð. EB nr. C 326, 19. 12. 1988, bls. 132 og
Stjútíð. EB nr. C 256, 9. 10. 1989, bls. 65.⁽³⁾ Stjútíð. EB nr. C 318, 12. 12. 1988, bls. 26.⁽⁴⁾ Stjútíð. EB nr. C 28, 3. 2. 1988, bls. 3.⁽⁵⁾ Stjútíð. EB nr. C 28, 3. 2. 1988, bls. 1.Tilskipun þessi er sértilskipun í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar ráðsins 89/391/EBE frá 12. júní 1989 um lögleiðingu ráðstafana er stuðla að bættu öryggi og heilsu starfsmanna á vinnustöðum ⁽⁶⁾. Því er hægt að beita til fulls ákvæðum fyrrnefndrar tilskipunar þegar um er að ræða notkun starfsmanna á tækjum á vinnustöðum, án þess að það brjóti í bága við þrengri og/eða sérhæfðari ákvæði sem í þessari tilskipun felast.

Tilskipun þessi er skref í þá átt að gera hina félagslegu hlið innra markaðarins að veruleika.

Samkvæmt tilskipun 83/189/EBE ⁽⁷⁾ ber aðildarríkjum að tilkynna framkvæmdastjórninni um öll drög að tæknilegum reglum um vélar, tæki og búnað.Samkvæmt ákvörðun 74/325/EBE ⁽⁸⁾, eins og henni var síðast breytt með aðildarlögunum frá 1985, skal framkvæmdastjórnin hafa samráð við ráðgjafarnefndina um öryggi, hollustuhætti og heilsuvernd á vinnustöðum þegar hún semur tillögur á þessu sviði.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

I. ÞÁTTUR

ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.

Efni

1. Með tilskipun þessari, sem er önnur sértilskipunin í skilningi 1. mgr. 16. gr. tilskipunar 89/391/EBE frá 12. júní 1989, eru gerðar lágmarkskröfur um öryggi og hollustu er starfsmenn nota tæki á vinnustöðum, eins og skilgreint er í 2. gr.

2. Ákvæði tilskipunar 89/391/EBE gilda að fullu á öllu því sviði sem um getur í 1. mgr., sbr. þó þrengri og/eða sérhæfðari ákvæði sem þessi tilskipun felur í sér.

⁽⁶⁾ Stjútíð. EB nr. L 183, 29. 6. 1989, bls. 1.⁽⁷⁾ Stjútíð. EB nr. L 109, 26. 4. 1983, bls. 8.⁽⁸⁾ Stjútíð. EB nr. L 185, 9. 7. 1974, bls. 15.

2. gr.

Skilgreiningar

Í tilskipun þessari er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „tæki“: hvers kyns vél, áhald, verkfæri eða búnaður sem notaður er á vinnustöðum;
- b) „notkun tækja“: allar athafnir sem tengjast tækjum, svo sem að ræsa þau eða stöðva, beiting þeirra, flutningur, viðgerðir, breytingar, viðhald og umhirða, þar með talin þrif;
- c) „hættusvæði“: öll svæði innan og/eða umhverfis tæki þar sem heilsu eða öryggi starfsmanns er hætta búin;
- d) „starfsmaður í hættu“: hver sá starfsmaður sem að einhverju eða öllu leyti er á hættusvæði;
- e) „stjórnandi“: starfsmaður eða starfsmenn sem hafa notkun tækisins með höndum.

II. ÞÁTTUR

SKYLDUR VINNUVEITENDA

3. gr.

Almennar skyldur

1. Vinnuveitandi skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að tæki sem starfsmönnum eru látin í té innan fyrirtækisins og/eða stofnunarinnar henti til þeirra verka sem vinna á eða séu hæfilega löguð að þeim, þannig að starfsmenn fái notað þau án þess að öryggi þeirra eða heilsu stafi hætta af.

Þegar tæki eru valin til notkunar skal vinnuveitandi hafa í huga þau sérstök vinnuskilyrði og aðstæður, einnig þá áhættu gagnvart öryggi og heilsu starfsmanna, sem fyrir hendi er innan fyrirtækisins og/eða stofnunarinnar, einkum á vinnustaðnum, og/eða aðra áhættu sem notkun viðkomandi tækis kann að hafa í för með sér.

2. Þegar ekki er að fullu unnt að tryggja að starfsmenn geti notað tækið án þess að hætta öryggi sínu eða heilsu, skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að áhættunni sé haldið í lágmarki.

4. gr.

Reglur um tæki

1. Með fyrirvara um 3. gr. er vinnuveitanda skylt að afla sér og/eða nota:

a) tæki sem uppfylla, ef starfsmenn innan fyrirtækisins og/eða stofnunarinnar fá þau til afnota í fyrsta sinn eftir 31. desember 1992:

- i) ákvæði allra viðeigandi tilskipana bandalagsins sem í gildi eru;
- ii) lágmarkskröfur sem gerðar eru í viðaukanum, að því leyti sem engar aðrar tilskipanir bandalagsins eiga við eða ef þær eiga aðeins við að nokkru leyti;

b) tæki sem uppfylla, ef starfsmenn innan fyrirtækisins og/eða stofnunarinnar hafa þegar fengið þau til afnota 31. desember 1992 eða fyrir, lágmarkskröfur sem gerðar eru í viðaukanum eigi síðar en fjórum árum eftir þann dag.

2. Vinnuveitandi skal gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að tækjum sé haldið þannig við að þau uppfylli, svo lengi sem þau endast, ákvæði a- og b-liða 1. mgr., eftir því sem við á.

5. gr.

Tæki sem sérstök áhætta fylgir

Þegar líkur eru á að notkun tækja hafi í för með sér sérstaka áhættu fyrir öryggi og heilsu starfsmanna skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- þeir starfsmenn einir noti tækin sem það hefur verið falið;
- viðgerðir, breytingar, viðhald og umhirða sé á hendi starfsmanna sem sérstaklega eru útnefndir til slíkra verka.

6. gr.

Upplýsingar til starfsmanna

1. Með fyrirvara um 10. gr. tilskipunar 89/391/EBE skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að starfsmenn hafi handbærar nægilegar upplýsingar og, þar sem við á, ritaðar leiðbeiningar um tæki þau sem notuð eru á vinnustað.

2. Upplýsingarnar og skriflegar leiðbeiningar verða að minnsta kosti að fela í sér nægilegar ábendingar um öryggi og hollustu er snerta:

- notkunarskilyrði tækjanna,
- óvenjulegar aðstæður sem hægt er að sjá fyrir,
- ályktanir sem hægt er að draga af reynslu við notkun tækjanna, þar sem það á við.

3. Upplýsingarnar og skriflegar leiðbeiningar verða að vera hlutaðeigandi starfsmönnum skiljanlegar.

7. gr.

Þjálfun starfsmanna

Með fyrirvara um 12. gr. tilskipunar 89/391/EBE skal vinnuveitandi gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að:

- starfsmenn sem falið er að nota tæki á vinnustað fái nægilega þjálfun, þar með taldar leiðbeiningar um hvernig bregðast skuli við hættu sem notkunin kann að hafa í för með sér,
- starfsmenn sem um getur í öðrum undirlið 5. gr. fái nægilega sérþjálfun.

8. gr.

Samráð við starfsmenn og þátttaka þeirra

Hafa ber samráð við starfsmenn og/eða fulltrúa þeirra og tryggja þátttöku þeirra í samræmi við 11. grein tilskipunar 89/391/EBE, á því sviði sem tilskipun þessi tekur til, að viðaukum meðtöldum.

III. ÞÁTTUR

ÝMIS ÁKVÆÐI

9. gr.

Breytingar á viðauka

1. Sé viðbótarlágmarkskröfum um sérstök tæki, af því tagi sem um er rætt í 3. tölul. viðaukans, bætt í hann, skal ráðið samþykkja það í samræmi við tilhögun þá sem kveðið er á um í 118. gr. a í sáttmálanum.
2. Breytingar á viðauka, af tæknilegum toga einvörðungu, vegna:
 - samþykktar tilskipana um tæknilega samhæfingu og stöðlun á sviði hönnunar, framleiðslu eða samsetningar tækja, og/eða

— tækniframfara, breytinga á alþjóðlegum reglugerðum eða forskriftum og þekkingar er snertir tæki á vinnustöðum,

skal samþykkja í samræmi við tilhögun þá sem kveðið er á um í 17. gr. tilskipunar 89/391/EBE.

10. gr.

Lokaákvæði

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnisýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari fyrir 31. desember 1992. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Aðildarríki skulu senda framkvæmdastjórninni texta helstu ákvæða úr þeim lögum sem sett eru eða hafa þegar verið sett á því sviði sem þessi tilskipun nær til.

3. Aðildarríki skulu gefa framkvæmdastjórninni skýrslu fimmta hvert ár um hver reynslan hefur orðið af framkvæmd ákvæða tilskipunar þessarar, þar sem fram komi sjónarmið vinnuveitenda og starfsmanna.

Framkvæmdastjórnin skal í framhaldi af því upplýsa Evrópuþingið, ráðið, efnahags- og félagsmálanefndina og ráðgjafarnefndina um öryggi og hollustuhætti á vinnustöðum, um þessi efni.

4. Framkvæmdastjórnin skal leggja skýrslu um framkvæmd þessarar tilskipunar með reglubundnu millibili fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefndina, með hliðsjón af 1. og 3. mgr.

11. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 30. nóvember 1989.

Fyrir hönd ráðsins,

J.-P. SOISSON

forseti.

VIDAUKI

**LÁGMARKSKRÖFUR SEM UM GETUR Í II. LIÐ a-LIÐAR OG b-LIÐ 1.
MGR. 4. GR.****1. Athugasemd**

Þær skyldur sem mælt er fyrir um í viðauka þessum gilda með hliðsjón af ákvæðum tilskipunarinnar þegar hætta er fyrir hendi í tengslum við þau tæki sem um er að ræða.

2. Almennar lágmarkskröfur um tæki á vinnustöðum

- 2.1. Stjórnbúnaður tækja sem varðar öryggi skal vera greinilegur og auðséður og merktur á viðeigandi hátt þar sem við á.

Stjórnbúnaði skal komið fyrir utan hættusvæða nema þegar um er að ræða sérstakan búnað sem óhjákvæmilegt er að koma fyrir annars staðar, og skal það gert þannig að notkun hans hafi ekki aukna hættu í för með sér. Engin hætta má stafa af óviljandi gangsetningu hans.

Ef nauðsyn krefur verður stjórnandi að geta gengið úr skugga um það frá aðalstjórnstöð að enginn sé á hættusvæðunum. Ef það er ekki unnt skal öryggisbúnaður, svo sem varúðar hljóð- og/eða ljósmerki, ávallt verka sjálfkrafa fyrir gangsetningu. Starfsmaður sem er í hættu vegna gangsetningar eða stöðvunar tækja verður að hafa nægan tíma og tækifæri til að víkja sér fljótt undan henni.

Stjórnbúnaður skal vera öruggur. Bilun eða skemmd á stjórnbúnaði má ekki valda því að hætta komi upp.

- 2.2. Einungis skal vera kleift að setja tæki í gang með því að beita stjórnbúnaði sem til þess er ætlaður.

Hið sama gildir þegar:

- tæki er sett í gang á ný eftir stöðvun, hver sem ástæða stöðvunarinnar er,
- verkun tækis er breytt í mikilvægum atriðum (hraða, þrýstingi o.s.frv.),

nema þegar endurgangsetningin eða breytingin hefur ekki í för með sér neina hættu fyrir starfsmenn.

Ofangreind krafa á ekki við um endurgangsetningu eða breytingu á verkun tækis sem er hluti af eðlilegu vinnuferli sjálfvirkra tækja.

- 2.3. Með öllum tækjum skal vera stjórnbúnaður til að stöðva þau að fullu og tryggilega.

Á hverjum vinnustað skal vera stjórnbúnaður til að stöðva öll tæki eða sum þeirra, eftir því hver hættan er, svo ástand tækjanna sé þannig að engin hætta stafi af þeim. Stöðvunarboð skal hafa forgang umfram gangsetningarboð. Þegar tækin eða hinir hættulegu hlutar þeirra hafa verið stöðvaðir skal loka fyrir orkuflutning til viðkomandi hreyfihluta.

- 2.4. Sé þess þörf skulu tæki búin neyðarbúnaði til stöðvunar sem miðast við hættuna sem af þeim stafar og þann tíma sem venjulega tekur að stöðva þau.

- 2.5. Ef hætta stafar af notkun tækis vegna þess að hlutir geta fallið eða þeyst í sundur skal hafður á því viðeigandi öryggisbúnaður í samræmi við það hvers eðlis hættan er.

Ef hætta stafar af notkun tækis vegna útstreymis á lofttegundum, gufu, vökva eða ryki skal hafður viðeigandi einangrunar- eða útblástursbúnaður nærri þeim stað þar sem hættan á upptök sín.

- 2.6. Þegar öryggi og heilbrigði starfsmanna krefst þess skal tryggja stöðugleika tækja eða hluta þeirra með festingum eða á annan hátt.

- 2.7. Gera skal viðeigandi verndarráðstafanir ef hætta er á að tækjahlutar geti rifnað eða sundrast þannig að öryggi eða heilsu starfsmanna stafi veruleg hætta af.

- 2.8. Þegar hætta er á viðkomu við tækjahluta á hreyfingu þannig að slys getur af hlotist skulu hafðar á þeim hlífar eða annar verndarbúnaður sem hindrar að unnt sé að komast á hættusvæði eða stöðvar hreyfingu þeirra hluta áður en á hættusvæði er komið.
- Búnaður til hlífðar eða verndar:
- skal vera traustlega gerður,
 - má ekki sjálfur valda annarri hættu,
 - má ekki vera þannig að auðvelt sé að nema hann burt eða gera hann óvirkan,
 - skal vera nægilega langt frá hættusvæði,
 - má ekki byrgja sýn meðan unnið er, nema að því leyti sem ekki verður hjá komist,
 - skal gerður þannig að unnt sé að koma fyrir íhlutum, skipta um þá eða annast viðhald, eftir því sem bráðnauðsynlegt er, en aðgangur skal takmarkaður við það svæði þar sem sú vinna fer fram, og skal unnt að framkvæma hana að sem mestu leyti án þess að hlífðar- eða verndarbúnaðurinn sé fjarlægður.
- 2.9. Þau svæði og þá staði á tækjum þar sem komist er að þeim til vinnu eða viðhalds skal lýsa eins og þörf er á til að framkvæma það verk sem um er að ræða.
- 2.10. Þeir tækjahlutar sem eru mjög heitir eða kaldir skulu eftir því sem við á búnir hlífum svo starfsmenn komi ekki við þá eða of nærri þeim.
- 2.11. Viðvörðunarkerki á tækjum skulu vera ótvíræð, greinileg og auðskilin.
- 2.12. Aðeins má nota tæki til þeirra þarfa sem þau eru ætluð og við þau skilyrði sem þau eru gerð fyrir.
- 2.13. Viðhald á tækjum verður að vera unnt að framkvæma meðan þau eru ekki í gangi. Sé það ekki hægt skal vera unnt að gera viðeigandi öryggisráðstafanir meðan á viðhaldsaðgerðum stendur eða að framkvæma þær utan hættusvæða.
- Ef viðhaldsdagbók fylgir tæki skal hún ávallt uppfærð um leið og viðhald fer fram.
- 2.14. Á hverju tæki skal vera greinilega merktur búnaður til að rjúfa orkuflutning til þess.
- Aðeins má opna aftur fyrir orku til tækis ef það veldur starfsmönnum engri hættu.
- 2.15. Tæki skulu áletruð með viðvörðunum og merkt eftir því sem þörf er á vegna öryggis starfsmanna.
- 2.16. Þegar tæki eru notuð við framleiðslu eða þegar vinna skal við stillingu þeirra eða viðhald skulu starfsmenn hættulaust geta farið um og dvalið alls staðar þar sem þörf krefur.
- 2.17. Öll tæki skulu þannig útbúin að starfsmenn séu verndaðir fyrir hættu af völdum bruna eða ofhitnunar, útstreymis lofttegunda, ryks, vökva, gufu eða annarra efna sem þau framleiða eða safnast fyrir í þeim.
- 2.18. Öll tæki skulu þannig útbúin að ekki sé nein hætta á að sprenging verði í þeim eða í efnem sem þau framleiða, nota eða safnast fyrir í þeim.
- 2.19. Öll tæki skulu þannig útbúin að starfsmenn séu verndaðir fyrir hættu sem getur stafað af beinni eða óbeinni snertingu við rafmagn.
3. **Viðbótarlágmarkskröfur um sérstök tæki**
samkvæmt 1. mgr. 9. gr. tilskipunarinnar.